

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravištvó (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 295.

V Ljubljani, v ponedeljek 27. decembra 1886.

Letnik XIV.

O petdesetletnici sv. očeta.

I. Osrednji odbor na Dunaji.

O tem za ves katoliški svet preveselem dogodku, ki se bo k letu osorej obhajal, če nam večni Bog do tistega časa slavljenca sv. očeta ohrani, nam je še nekaj dostaviti, da, kakor ves katoliški svet, tudi slovenski narod zvé, kaj se ima prihodnje leto goditi. Častiti bralci, ki so znabiti o tem že po nemških listih brali, bodo gotovo zadovoljni, da tudi vse ljudstvo slovensko od tega izvé, kar vse ude sv. krščanske cerkve zadeva. Saj je naš narod, kolikor ga namreč ni še liberalizem oblizal, še vedno v tako tesni zvezi s sv. katoliško cerkvijo in njenim vidnim poglavarjem, rimskim papežem, kakor s svojo družino. Izvestno mu bode toraj ljubo, kaj več poizvedeti o tem, kar se bode godilo drugo leto o tem času v Rimu, česar se bode tudi lahko vsak vdeležil, kolikor ga bode volja in kolikor mu bodo moči pripuščale.

Kaka je naloga osrednjega odbora na Dunaji? Sam govori o tisti tako-le: „Ne da bi si morda domišljal, da bo še le njegovega nagibanja treba, da se bo papeževa petdesetletnica tudi po naših deželah kolikor moč slovesno praznovala, ustanovil se je ta odbor; temveč zato, ker je prepričan, da bodo priprave po vseh škofijah in pokrajinah jako obširne in vsled tega izvršitev slovesnosti jako različna. Da bo pa vendar-le v celi stvari nekaj jednotnega, ustanovilo se je tisto osredje, ker je prepričano, da avstrijski katoliki, ktere-koli narodnosti in stanú, ki nobene prilike ne opusté, kedar je treba ljubljene cesarski hiši na očiten način pokazati svojo ljubezen, tudi sedaj ne bodo zaostajali za katoliki drugih deželá, temveč se bodo kar skušali, ktera škofija se bode lepše obnesla ob priliki praznovanja petdesetletnice sv. očeta, vidnega poglavarja sv. cerkve Kristusove. Zbirke milodarov in drugih reči svetemu očetu namenjenih podobne bodo cvetju in cveticam na vrtu katoliške medsebojne ljubezni, katerih pa ne bomo posamič pretresali na slavnostni poti petdesetletnice papeževe. Ne! temveč venec hočemo splesti iz njih, ktereга bomo ovili okoli skale sv.

Petra v znamenje ljubezni, ki nas v katoliški veri med seboj veže. Jednoto pripraviti v posamična podjetja, društev, škofij, pokrajin in držav, da se bo petdesetletnica kar se le dá slovesno praznovala po jednotnem načinu, kakor se praznujejo vsi drugi katoliški prazniki.

Tak je toraj namen osrednjega odbora, ki bo šel na roko škofijskim odborom, ki se bodo izvestno kmalo ustanovili po celem cesarstvu. Pri vsem tem pa osrednji odbor noče ukazovati, ali voditi škofijskih odborov, temveč le služiti hoče tistim, ki bi v kteri-koli zadevi potrebovali dobrega sveta in pomoči. K trem prvotnim točkam slavnosti pridružila se je sedaj še četrta. Spored, ki so ga najprvo v Bolonjiji sestavili, sprejel je ves katoliški svet, ker je takega značaja, kakoršen se za tolikošnjo slavnost spodobi, kakoršen ji je sploh primeren. Slavnost ta bo velika družbinska slavnost; otroci sv. cerkve praznovali bodo dan slave, dan časti svojega skupnega duhovnega očeta. Če je pa ta duhovni oče v stiskah in težavah, se vendar samo po sebi razume, da mu bodo otroci vsak po svoji moči na pomoč hiteli. Ali se ne bodo spominjali z radostjo tistih časov, ko jim je on še v dobrem položaju sam dobrote delil? Hvaležnost zahteva, da mu jih sedaj po možnosti povračajo z nabiranjem milodarov.

Navada je v človeškem življenju, da za očetov god pridni otroci med seboj skupaj zlagajo, za kar kupijo potem očetu kaj stalnega, kaj vrednega, kar vedó, da ga bo zveselilo. Tak dar za sv. očeta bode ustanovna maša, poseben dokaz ljubezni in spoštovanja katoliškega sveta do svojega duhovnega očeta. Katoliki bodo tem radostneje zbirali za to ustanovno mašo, ker jo bodo sv. oče tistega dne darovali v namen, iz ktereга je ta ali oni dal svoj donesek. In to bo zadosti bogato povračilo vsakemu, kajti molitev sv. očeta pomagala mu bo zdatno več, kakor pa tisti groši, ki jih bo ta ali oni sv. očetu daroval.

Poleg ustanovne maše razveselili bodo pa dobri katoliki sv. očeta tudi še z raznimi dragocenimi darovi, ki se bodo potem v Vatikanu razpostavili. To Vam ne bo razstava v navadnem slogu, kjer tek-

mujejo razni tovarnarji z izdelki svojega uma; to bo razstava, kjer se bodo videli darovi ljubezni, prirejeni po škofijah. Poleg ljubezni videti bo tudi umetnost, ktero so rimski papeži že od nekdanj skrbno gojili. Tukaj bodo tudi reveži, posebno revne gospe in gospe, ki znabiti ne morejo nič darovati, so pa spretne v ročnih delih, lahko pokazale svojo ljubezen do sv. očeta s šivanjem in vezljanjem cerkvenih oblačil. Otrokom, ki svojega očeta v resnici iz celega srca ljubijo, je vse na tem ležeče, da njegov god ali sploh kak drug slavnostni dan v njegovi hiši praznujejo. Za to pa tudi hité od blizo in daleč, da mu osebno izročé čestitke, da si dajó blagoslovljaje pokladati njegove roke na glavo. Tudi tukaj bo nekaj sličnega. Romanje bo na grob sv. apostolov Petra in Pavla, deputacija pojde v Rim!

Vsi tisti pa, ki se ne bodo mogli vdeležiti romanja, izročili bodo svoje želje za blagor sv. očeta v „adresah“ (čestitkah), ki se bodo v ta namen nabirale in jih bodo romarji s seboj vzeli. V to se je predlagalo, da posamična katoliška društva sestavijo adrese udanosti, ki se bodo zvezale od vsake škofije posebej v „album“ (slavnostno knjigo). Le-ti albumi se bodo potem izročili sv. očetu.

Kakor ste videli, je toraj spored kakor nalašč in povsem primeren značaju velike slavnosti, na ktero se ves katoliški svet pripravlja. Za to se osrednji odbor tudi trdno zanaša, da se bo ta spored po celi državi sprejel in da se bode z vso živahnostjo izvrševati pričel. Kdor pa razven tega še kaj boljšega vé, in več lahko zmore, naj stori tudi več. Zarad natančnega izvrševanja sporeda ustanovil je osrednji odbor lastno pisarno in v tisti štiri oddelke — za vsako točko sporeda namreč poseben oddelek. Kdor potrebuje kakega sveta ali kakega pojasnila, naj se le zaupno obrne: „An die Kanzlei für die Secundizfeier Seiner Heiligkeit Papst Leo XIII. Wien I. Annagasse 9.“ — O posamičnih točkah spregovorili bomo prihodnjič.

LISTEK.

Knjige družbe sv. Mohora za leto 1886.
Koledar za navadno leto 1887.

Letos je dobil koledar novo obliko, ki nam jako ugaja. Nazivna stran mu je krasno ozalšana s primernimi podobami naših blagovestnikov sv. Mohora (ali Grmogorca, kakor ga je Kafol imenoval) in sv. bratov Cirila in Metoda; narisal gosp. Zepiňal. Mnogo lepše kakor dozdej se podajajo načelne slike pri posameznih mesecih. Postavljen nam je namreč pred oči najimenitnejši praznik dotičnega meseca: v januarju sv. trije kralji, v februarju darovanje Gospodovo, v marcu sveti Jožef, v aprilu vstajenje Gospodovo, v maju nam je hotel slikar vpodobiti menda Marijino češčenje v šmarnicah, v juniju je podoba sv. Janeza Krstnika, v juliju se prav dobro podá podoba sv. bratov Cirila in Metoda. Nikakor pa nam ni všeč slika v novembru. Na prvi pogled bi človek mislil, da sta to Adam in Eva, ne pa duše v kraju očiščevanja.

Pametna misel je bila tudi, da so mu vsebino razdelili v dva dela, in da je precej za pratiko uvrščeno leposlovno in podučno berilo, imenik, sejmi, družbin oglasnik in drugi neznatni drobiž pa v drugem delu.

Ogledavši si zunanjo obliko, pogledjmo nekoliko v koledarjevo vsebino. Prav razveselil nas je župnik B. L. s ključem, s katerim lahko za celo leto zvemo, kako vreme bomo imeli. Takoj sem ž njim primerjal vreme pretečenih dveh mesecev, in prepričal sem se, da je ta ključ res dobro zanesljiv vremenski prerok.

Za pratiko je na prvem mestu povest „Ni vse zlato, kar se sveti“, spisal Fr. Erjavec. Kaj hočemo o njej reči? Kaj družega, kakor iskreno željo, naj bi nam družbeni odbor vsako leto preskrbel takih povesti kakor letos, in potem se bo število družbenikov gotovo še zdatno pomnožilo. To se — kaj pa da — malo drugače bere, kakor vodena lanska „Dora“. Omenjena povest je močno podobna dr. Vošnjakovi v „Večernicah“. Obema je snov vzeta prav iz dandanašnjega kmečkega življenja, ki se žali bog pregostokrat tako dogaja, kakor je tu popisano. Zato so take podučne povesti res zlata vredne.

Blaž Čerin je bil premožen trden kmet, pa začel

je bil prepogosto zahajati v bližnji trg, kjer se je hitro seznanil in sprijaznil z „lačno in žejno gospódo najnižje vrste“, ki so na njegov račun jeli in pili in ga zato „barona“ imenovali.

Vsled zanikarnega življenja šlo mu je gospodarstvo kar vidno navzdol. Pripetilo se je pa, da je neki večer, prišedši iz pivnice slišal, kako žalostno njegova žena z nedolžnimi otroki moli za zdravje očetovo in da bi ga Bog privedel na pravi pot. To ga je neki tako pretreslo, da je trdno sklenil, svoje malopridno življenje popoblašati. Res, zapustil je slabo družbo in začel je spet pridno delati. In glej sreče velike! pri kopanju najde zaklad — „zlato“ rudo na svoji zemlji. In s tem se začne prav za prav drugi del povesti, iz ktereга je tudi naslov povzet. Ponujajoč zlato svojo rudo zlatarjem, pride slučajno k prof. Janezu v Gorico, nekdanjemu svojemu sošolcu in prijatelju, ki mu pa pové, da ni vse zlato, kar se sveti, kajti tista ruda je bila le železni kršec, železo in žveplo. Prof. Janez (mogoče da Franc, pisatelj sam?) je vse natanko vedel, kako je Blaž Čerin zadnja leta gospodaril, kako je baronoval in hodil po lovih, kako je popival in igral itd., zato ga je vzel v žehto, nemilo ga „lužil in stružil in

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. decembra.

Notranje dežele.

Ali bo vojska med Avstrijo in Rusijo? To je vprašanje, na katero navadno naletiš v vsaki družini. Odgovori na to so tako različni, kakor gostje, ki se z njimi pečajo. Pauslavisti „Novorosyjski Telegraf“, ki v Odesi izhaja, o bodoči avstro-ruski politiki piše trdi, da ni treba, da bi se Avstrija in Rusija stekli. Avstrijski in ruski vojaki niso še nikdar drug na drugega streljali. Če se je do sedaj stoletja in stoletja avstrijskim diplomatom posrečilo mir ohraniti med obema državama, zakaj bi tega dandanes ne zmogla Giers in Kalnoky. Avstrija in Rusija ste vže več stoletij druga poleg druge prav dobro in lahko shajali, zakaj bi toraj to sedaj več ne bilo mogoče? Sploh boja nihče drugi ne želi, kakor le tisti, ki bi Avstrijo radi razbili, pa hvala Bogu, nimajo nikjer odločilne besede, ne pri nas in ne na Ruskem. Dokler se bomo zvesto držali dosedanje avstrijsko-slovanske politike, tako dolgo se nam ni bati ne boja z Rusijo in ne razsutja Avstrije. Za to je pa edino le konservativna politika pripravna. Ta drži, vsaka druga ni zanesljiva in se spreminja po okoliščinah in po vetru. Trocarska zveza bo pa že za to skrbela, da se bo mir ohranil, vsaj do smrti nemškega cesarja.

O slovanski vzajemnosti, pravi vzajemnosti, ki bi vse slovanske plemena obsežala in vendar vsakemu pustila, kar mu gre, nahajamo v „Politiki“ jako lep dopis iz Dunaja, ki se popolnoma strinja s politiko, ktere se je do sedaj naš list držal. To si smatramo za dokaz, da taista nikakor ni bila tako napačna, kakor jo je nam nasprotna liberalna stranka razupila. Dunajčan piše: „Tudi na Ruskem jim bo morda dandanes že bolj jasno, da avstrijski Slovani ob svoji avstrijsko-slovanski politiki niso še prenehali Slovani biti, če tudi se nečejo odpovedati Avstriji. Politika trocarske zveze, ki so jo avstrijski Slovani na Kalnokyjevi strani in smislu vseh trezno mislečih ter pametnih mož zagovarjali in podpirali, je ob enem politika, ki se Slovanom še najbolje prilega. Ruski slovanoljubi, ki so nedavno tako silno grajali avstrijske Slovane, se o nas jako motijo. Avstrijskim Slovanom ni mogoče, da bi si poleg sedanje ali v sedanji Avstriji ustanovili novo Avstrijo. Avstrija, ktere želé in ktero branijo, so avstrijski Slovani sami s svojimi posebnostmi, običaji, vero in narodnostjo, ob svojih velikih narodno-gospodarskih in političnih zadevah. Zato si pa tudi upamo trditi, da ga ni tako krepkega dokaza v čisto slovansčino zavitega, ki bi nas prepričal, da bi bilo mogoče iz telesa Avstrije samo jeden funt mesa izrezati in da ne bi tekla prava slovanska kri. Ako se hoče toraj slovanska vzajemnost vresničiti, ako ona neče postati Saturn, ki bi lastne otroke žrla, potem se ji ni treba bati črno-rumenih državnih mejnikov in ne sme avstrijskih Slovanov zaradi tega izključevati, ker so poleg tega, da so dobri Slovani, tudi dobri in zvesti Avstrijci. Slovanska vzajemnost od Avstrijskih Slovanov ne sme zahtevati, da bi sami sebi, svoji veri, svojemu cesarju in svoji narodnosti nezvesti postali! Kaka vzajemnost je to, ako pred njenim svetiščem noč in dan straži angelj z ognjenim mečem, s katerim vse Slovane brez razločka odganja; edino le Rusom, ki se po pravoslavju križajo, dovoljuje se vstop. To ni nikaka vzajemnost več, to je ostudno tiranstvo, to je pravoslavna pristranost!“ — Res zlata vredne besede, ktere vsem tistim prav toplo priporočamo, ki mislijo, da bi v Rusiji Slovanom pečene piške v usta letele.

Da so Nemci česki deželni zbor zapustili, se imajo zahvaliti le petorici mož po Pickertovem in Knotzovem kopitu. Predlog na izhod stavil je prusjak dr. Pickert in ga je tudi vtemeljeval, podpiral ga je pa po svoji navadi dr. Knotz. Proti obema se je dvignil dr. Schmeykal in s svarilnim

glasom kazal na nevarnost, v katero bi po izstopu prišla nemška narodnost, ako bo de škrl za njo Cehom izročena. Te besede so pa nasprotno stranko tako razkačile, kakor bi jo bili sršeni opikali. Nemci se namreč delé v provincijsko stranko in Pražko stranko. Provincijskele so bili vsi za to, da se morajo Nemci nentegoma iz zbora venkaj podati. Pražani pa so rekli, da ne. „Če ostanete“, zakričal je Knotz, „ste s tem dokazali, da niste več vredni zastopniki nemške narodnosti in pripravili nas bodete ob vso veljavo pri narodu.“ To je pomagalo. Tudi zunanja politika je po Knotzovih mislih sedaj kakor nalašč za tak izhod; demonstracija bo imela izvestno velik vspeh tudi v inostranstvu. Menda ne bo take sile ne! Da bi se pa ne zvedelo, da je izhod le petorica nasilnikov prisilila, so se pa zmenili v klubu, da naj bo dr. Schmeykal izhod predlagal, kar je mož tudi storil, če prav z veliko nevoljo. Glas se mu je tresel, ko je rekel, da Nemci nimajo nič več v deželnem zboru iskati, toda tresel se mu ni zaradi ginjaivosti, pač pa zaradi nevolje, s katero je ta nalog izvrševal. Vsi so šli, le kmetski posestnik Habert je ostal, na kar si ga je dal cesarski namestnik predstaviti. Kasneje se je ta mož tudi z Riegerjem več časa razgovarjal. No, nemški njegovi tovariši mu tega ne bodo nikdar več odpustili.

Vnanje države.

Churchillov odstop je na Angleškem več prahu kvišku dvignil, kakor pa če bi se bili vsi drugi ministri in državni tajniki odpovedali. Zato ga pa tudi vsa toryčna stranka po svojih listih preklinja, ker so vsi prepričani, da je s tem izstopom Churchill kabinetu hudo rano vsekali. Kakor smo že čuli, ponudil je Salisbury prazno mesto Hartingtonu poleg voditeljstva v dolnji zbornici. Če bi mu pa ne bilo zadosti, pripravljen mu je dati ministersko predsedništvo, ako bi ga morda veselilo nov kabinet sestaviti. Kakor se čuje je malo nade, da bi Hartington ponudbo sprejel. Za sedaj je mož le brzotjavno odgovoril, da pride v ponedeljek sam v London, kjer se bodo že zmenili. Hartington je bil poslednji čas v Rimu. Takoj ko mož domú pride, stopili bodo ministri skupaj, da se dogovoré, kako in kaj. Churchillov odstop tory-stranko še tem huje jezi, ker brez tory-demokratov, ktere Churchill zastopa, niti zmožna ni vladati in bo izvestno propadla. Ta izstop pa tudi zadosti jasno kaže gnjilobo, v katero je Salisburyjeva stranka zagazila. Ravno sedaj, ko se kabinet s tako imenitnimi zadevami peča, kakor so iztočno vprašanje, Egipt in Irske zadeve, pa tako veljavnega moža zgubiti, ki ima celo stranko za seboj, to ni kar si bodi in bo imelo velikanske posledke. Posebno Ircem se vtegne sedaj Gladstonovo prerokovanje vresničiti.

Danska vlada resno misli, kako bi se pred kakim bodočim navalom pravočasno zabranila, ter je sklenila glavno mesto utrditi in to na suhem in na morji. Za utrdbine na suhem zahteva 39 milijonov kron ter bo potrebovala 5 let zanje. Za utrdbine na mokrem pa 14½ milijonov ter ji bo treba 7 let. Da se bo to po pravilih izvršilo, treba bo Seeland spremeniti v utrjen tabor, pred Kodanjem se bodo pa postavili oklopni stolpovi, ki bodo tako trdni, da jim sedanja evropska artilerija ne bo mogla do živega. Devet milijonov kron zahtevajo pa za podkrepitve mornarice in armade. Liberalni poslanci in ako se ne motimo, tudi narod sam menda malo mara za tako dragocene utrdbine in vladi ugovarjajo, da je Kodanj že sedaj tolikanj utrjen, da je napadu kake sovražne države druge vrste že še kos. Če bi pa Dance kaka velesila napadla, bi se pa tudi s pomnoženimi vtrdbinami ne mogli dolgo braniti. Vlada na vse to pravi, da je vtrditev Seelanda potrebna zaradi bodoče vojske med Angleži in Rusi, ktera se bo prej ko ne v iztočnem morji pričela ter bi se prvi kakor drugi radi opirali na Dansko ozemlje. Opozicija utegne prav imeti.

Izvirni dopisi.

Iz Kamnika, 26. dec. (Volitve.) Občinske volitve za 2. in 1. razred razpisane na 6. t. m., a odložene, vršile so se 23. in 24. t. m. V drugem razredu zmagala je zopet konservativna stranka. Samčevi privrženci se še na volišče niso upali, tako se jim je skrčilo njih število. — V 1. razredu, kjer volijo skoraj sami uradniki spravili so z veliko silo 5 kandidatov v zastop. Kar je posebno zanimivo, je to, da je dr. Samec samega sebe z 2. glasoma volil. Tega bi nobeden ne pričakoval od moža, ki je pred dobrim pol letom prostovoljno težko butaro županstva odložil in zatrjeval, da se hoče, po vsem javnemu življenju odtegniti. Župana volijo v 8. dneh, ako si zopet ne ne zmislijo kakega manevra. Skušali so tudi to volitev preprečiti s protestom in neki celó brzojavili v Ljubljano — na Dunaj jim je bilo predaleč. A vlada misli, da imajo blamaže že zadosti (vsi skupaj) in ni treba še dalje smešiti se pred svetom, ker z vednim prekladanjem volitev prišlo bi do tega, da bi slednjič dr. Samec čisto osamel in se teh par častilcev zgubil. — Upanje je po vsem tem opravičeno, da Kamnik župana vendar-le prej dobí, kakor pa Bolgari svojega kneza.

Toraj nad polovico leta bilo je treba zaradi enega človeka vznemirjati vse mesto! Da ne omenjam toliko potov, zamude časa, preprirov in sovraštva med sicer mirnimi prebivalci mesta.

Kakor je iz tega razvidno, dr. Samec nima zupanja pri Kamniških mestnjanih; zastopj je ves trud — kar se ne dá prisiliti, se ravno ne dá.

Zdoljni Zemun, 23. decembra. (Zahvala in še nekaj.) K zahvali, ki sledi na zadnji strani, dostavlja Zemunski župan še sledeče vrstice: Upanje je bilo, da si bodo ubogi pogorelci vsaj z zavarovalnino zamogli kaj pomagati, ali samo devet jih je, ki bodo skupaj prejeli 2914 goldinarjev 80 kr., a odbito iz raznih razlogov jim je 1646 goldinarjev. Trije niso bili zavarovani. Šestero jih je pa nekoliko dni zaostalo zavarovalnino plačati, in reveži ne bodo nič dobili, toraj devet nezavarovanih, nekteri so samo za štiri dni zamude zgubili zavarovalnino in to vsled slabega vremena, drugi pa iz nevednosti, kdaj je obrok za plačati, in sedaj tolika nesreča! Reveži so se razkropili po vseh vaseh v okolici; a okoličani so sami revni. Do sedaj so živino zunaj pasli, danes pa je začelo snežiti, toraj še krme ne bo. Nekako menda že bo, a resnično — danes še ne uvidimo, kako; siromaštvo je od dne do dne večje. Bog se jih usmili in dobri ljudje!

Iz Ljutomerskih gor, 22. dec. (Vremensko in gospodarsko poročilo.) Ne zato, kakor da ne bi vedel kaj drugega poročati, poročam o vremenu, ampak ker se mi to nenavadno vreme vredno zdí, da nekaj o njem povem. Ali morebiti ni to kaj nenavadnega, ako 21. decembra opoldne pravi metulji letajo? Jaz sem včeraj jednega lepega metulja lovil na meji med Ljutomersko in Miklaževsko župnijo, pa ga nisem mogel vjeti, ker letal je tako živahno, kakor spomlad; a danes je cela okolica s snegom pokrita in sneženi metulji tako gosti letajo, da se komaj do sosedá vidi.

Zdaj je pač jesenskemu delu po goricah konec, dasiravno je še včeraj bilo po vseh goricah obilo delavcev, ki so ali kotlili ali grobali, ali že tudi re-

vse grehe mu našteval“, ter ga tako v dobrem sklepu utrdil, da odslej bo Blaž Čerin ves drugi človek. In Blaž Čerin je dano besedo možko spoštoval: postal je spet skrben, vzgleden gospodar. Še na stare dni je rad svaril mladi svet, da naj se ne dá preslepiti, kajti ni vse zlato, kar se svetí.

Glavno djanje je prav za prav že v prvem delu končano, zato se gledé na naslov nekoliko pogreša jednotnost cele povesti, vendar g. pisatelj je umel oba dela tako tesno zvezati in celo zgodbo tako mikavno izpeljati, da bralec z radovednostjo in pazljivostjo čita to podučno, tu pa tam ganljivo pripoved. Jasno so opisani značaji, da bralec se zdi, kakor bi pred seboj gledal dotične osebe. Jezik je seveda lep in čvrst, tu ne najdeš nič nepotrebnega besedičenja.

Na to sledi za sedanji čas jako primeren sestavek „O koleri“, spisal dr. J. Vošnjak. Tu zvemo, da je kolera doma v vzhodni Indiji, od koder je bila še-le l. 1823 v Evropo zanešena. Od tega časa straši po celi Evropi. Najhuje je razsajala pri nas l. 1831, 1848, 1865, 1875 in od 1883 se pomika počasi naprej. Povedan je tudi vzrok ali kužilo te bolezni. Predlanskim namreč, l. 1884 je dr. Koch v Berlinu

v iztrebkih na koleri bolnih zapazil z drobnogledom majhne bele, podolgate stvarce, ki so se gibale. Ti bacili, bakterije ali kome, kakor jih imenujejo, da se zatrošajo v človeka po jedi in pijači, in morda tudi po zraku, v katerem baje plavajo. G. doktor nas opominja, da le nikar se bati kolere, trezno živeti in o napadu ne časa zamuditi, ampak nemudoma storiti, kar je treba. To nas tolaži, da z napredujočo vednostjo bodo učenjaki s časoma dobili sredstvo tudi proti tej grozoviti morilki, in sicer najbrž s cepljenjem, kakor je v najnovejšem času francoski učenjak Pasteur iznašel sredstvo proti steklini in sicer tudi s cepljenjem. Da le ne bi bila za nas prepozna ta iznajdba! (Dalje prih.)

Govor gospoda dr. Josipa Marinke v Rudolfovem.

(Konec.)

Obrnivši se k pomočnikom, rekel je: Predragi mladenči, ravnokar sem razložil slavno zbrani gospódi, vašim znancem, prednikom in pri-

jateljem, kakov namen ima naša družba. Brali ste pravila, hodili ste sami v družbo ter videli z lastnimi očmi, slišali z lastnimi ušesi, kaj se zahteva od vsakega pomočnika, ki hoče biti ud družbe rokodelskih pomočnikov. Ali da ne bote imeli kakega izgovora, vam hočem danes še enkrat ob kratkem ponoviti, kaj obljubite, ako se daste sprejeti v našo družbo.

Dolžnost je slehernemu, da vestno plačuje svoje doneske; da se vedno véde spodobno, neomadeževano; da posluša krščanski nauk; da hodi ob nedeljah in praznikih k sv. maši; da večkrat prejema sv. zakramente.

Dolžnost vam je, da ob nedeljah in praznikih od dela prenehate, pač pa da ste pridni ob delavnikih; da spoštujete mojstra, da ste prijazni med seboj; da se vedete resno proti učencem, da se privadijo reda. Varovati se vam je slabih hiš in družb, kletvine, ponočevanja, pijančevanja, zapravljanja in grešnih zvez.

Med seboj se odvrčujte z ljubeznijo od slabega in napeljavajte k dobremu.

Bolnim in potrebnim izmed družbe pomagajte;

zali. Vreme je bilo do sedaj delu vedno vgodno v tem smislu, da so viničarji lahko delali, vendar močvara vsled prvega snega, ki je naglo skopnel, in vsled današnjega snega, ki je z deževjem začel naletavati, bi utegnilo vendar neugodno vplivati, zlasti na grobanje, ako jame niso bile dobo stlačene. Rez, v tem času opravljena, pa bi bila trsu škodljiva, ko bi nastala jako huda zima.

Kakor sem že enkrat poročal, kaže se nasledek letošnje precej dobre trgatve tudi v tem, da posestniki vinogradov dajo izvanredno mnogo delati ter svojim viničarjem dosti zaslužiti, kar bo tem izvestno prav prišlo pozimi.

Vina je le še pri večih posestnikih najti, od malih posestnikov je že vse pokupljeno in večinoma na Gorenje-Štajarsko odpeljano. Cena novemu vinu je še zmiraj stalna, kar je najbolj zanesljiv dokaz, da je letošnje vino v resnici „zlahtna kaplja“.

Iz Ljutomerja, 22. decembra. (Nač. vodovod.) V štev. 204 letošnjega leta je „Slovenec“ poročal, da so Ljutomeržani nameravali po umetno napeljanem vodovodu boljšo vodo si preskrbeti. Ta namera je zdaj že izpeljana in vodovod je zagotovljen, vendar voda še ni čisto dobra, ker še ima menda po cevih okus, katerega pa bo bojda do spomladi zgubila, in takrat bode dolgoletna želja Ljutomeržanov spolnjena, da bodo imeli zraven dobrega vina tudi dobro vodo. Pregovor, da kjer je dobro vino, tam je slaba voda, je res menda malokje bil tako resničen, kakor v Ljutomeru, zato so tukaj že od nekdaj o slabi vodi tožili in večkrat jo dolžili, da je kriva različnih bolezni, ki so tukaj nastajale. Ravno tako pa so tudi že od nekdaj premišljevali, kako bi si boljšo vodo spravili v trg. Pred kakimi 50 leti je za Ljutomerški varoš visokozaslužni dr. Gottweis imel že ravno tisto namero, ktera se je zdaj izpeljala, da bi namreč iz varoškega parka studenec v trg napeljali, česar pa dr. Gottweis ni mogel izvršiti. Pred 5 leti so nameravali na glavnem trgu arzeziški studenec izvrtati in so 94 metr. globoko brez uspeha vrtali. Lani je naposled hranilnični odbor vsled predloga njegovega predsednika J. Schwarza, sedanjega župana, sklenil 2000 gld. iz rezervnega zaklada tukajšnje hranilnice v ta namen darovati, da se nekdanja dr. Gottweisova namera vresniči, in v teku letošnjega leta se je to v resnici zgodilo. Studenec v varoškem parku, ki ima v celi okolici najboljšo vodo, je izpeljan v trg in pet pip na različnih krajih v trgu daje dovolj vode za vse potrebe tržanov. Kakor hitro se vodovod osnaži in bode voda tudi pri pipah tako dobra, kakor v studencu, tedaj bode to velika dobrota za vse tržane in tedaj bodo tudi lahko pozabili na velike stroške, ki jih je ta vodovod stal. Kakor se sliši, potrošilo se je bojda okoli 5000 gld., ktere bode večinoma tukajšnja hranilnica poravnala, nekaj pa bode občina pomagala poravnati.

Domače novice.

(Božičnica v Marijanišči) včeraj zvečer ob polu petin je napravila obilno došlim gostom prijetno in spodbudno zabavo. Velika sobana je bila napolnjena, skoro natlačena; med došlimi gosti sta bila poleg drugih dobrotnikov — posebej še blagorodnih gos-

umrle vam je dolžnost spremljati do groba ter zanje moliti.

Vse te dolžnosti so vam natančno znane. Kdor si jih ne upa (kar pa zamore vsak), ali pa jih ne mara spolnovati, naj rajši sedaj odstopi; kajti ljubši mi je jeden dober, kakor deset slabih — ljubše, da ni nikogar, kakor da bi družba zaradi razujzdancev v slabo ime prišla. Ako pa ostanete pri prvem sklepu, vas povabim naravnost pred sv. Jožefom našim varhom in zbranim ljudstvom: Obljubite, da bote spolnovali vse dolžnosti, ktere vam nalaga naša družba?

Obljubimo s pomočjo božjo in priprošnjo sv. Jožefa.

Obljubili ste očitno, spolnujte tudi vse to zvesto, vselej, doma in kedar treba — očitno.

Pevci zapojó sedaj društveno pesem.

pej in gospic podpornic — premil g. knezoškof in visokorodni gosp. deželni predsednik. Začela se je božičnica z „božično pesmijo in deklamacijo“, ki ste bili primerni za to priliko. Kaj mično in miloglasno so potem doneli „Zvonovi“ in pa deklamacija male sirote, kakor tudi ljubezniv samospjev: „Wenn ich ein Vöglein wär.“ Na to je nagovoril predsednik družbe sv. Vincenca, mil. g. prošt dr. Jarc, zbrane goste s kratkimi, jednatimi besedami, kažoč ljubezen Jezusovo kot zgled one ljubezni, ki je tudi Marijanišče vstanovila in je vzdržuje. Pač smemo tudi reči, da le ljubezen do hiše je dala gosp. predsedniku tako primernih besedi, s kterimi je naslikal poslušalcem tako mično hiše preteklost, sedanjost in prihodnost. — Glavna točka božičnice pa je bila božična igra: „Die Huldigung vor der Krippe“, spis. M. Purschke, komp. J. Schweninger. Zapored se bližajo Božjemu detetu v jaslicah, ktero molita dva angelja, pastirji, sv. trije kralji, umetnosti, veda, rokodelstvo, in na zadnje še otroci, vsi prinašajoč svoje darove. Med deklamacijami, v kterih pozdravljajo darovalci Božje dete, igra in poje muzikalni in pevski kor. Ko se združijo vsi darovalci pred jaslicami, so res krasen prizor in reči moramo, da je končni prizor bil po vseh zahtevah umetnosti. Pripoznati moramo fini ukus v oblačilih, veliko spretnost dečkov v deklamacijah in izbornu petje. — Po predstavi razdelili so se darovi božičnega drevesa dečkom. Oba zgoraj omenjena visoka gospoda sta se nekoliko časa tudi pri razdeljevanji pomudila in po poldrugi uri ločila od razveseljene hiše — sirotišnice. Bog jej daj, kakor tudi vsem vdeležnikom, blagoslov Božjega deteta: prvej v provspeh, drugim v zahvalo!

(Domača umetnost.) V tovarni g. Samasovi vidili smo te dni jako lep luster, namenjen za razstavo Dunajsko. Ta tvor dela vso čast jako marljivemu za napredek v umetnosti zelo vnetemu lastniku tovarne. Sredi lustra je nekova kapelica; na otlki krogli, okrašeni s prodrtinami, stoji kaj ličen kip Marijin, pod baldahinom stoječim na šest stebrih. Kakor spodnja krogla olepotičen je tudi baldahin s prodrtinami. Iz krogle prihaja 6 ram, vsaka za tri sveče; rame so zavihnene kaj lično in iz njih prastejo vrtnice z listi, da prostor bolj napolnujejo med ramami. Iz srede stebrov prihajajo druge rame, tako da so sveče v dveh vrstah druga nad drugo. V gotski dobi se nahajajo različni lustri; sicer se vidijo lahki pa so vendar bogati, n. pr. v Muravi in v Sekovi. Načrt za ta luster izdelal je znani arhitekt Mikovitz iz Gradca, ki se mnogo bavi z cerkveno umetnostjo. Ne dvomimo, da bo tudi to delo g. Samasu donosalo odlikovanje in da bo firma njegova še dalje zaslovela, kar je gotovo častno tudi za našo deželo. — Razven lustrov vidi se tu tudi mnogo svečnikov, od najpreprostejših do jako krasnih, delanih po načrtih raznih slovečih arhitektov za gotske in renesanske cerkve. Za stolnico v Zagrebu izdelal je načrt za svečnik znani arhitekt Bolé. — Veselo je, da umetnost sploh pri nas na Kranjskem jako napreduje, imamo kaj spretne kiparje, kamnoseke itd. Če bi smeli tu izreči kakovo željo, bi bila ta, naj bi se lotil jeden ali drug domač arhitekt tudi cerkvene umetnosti, da bi načrti za cerkvene potrebščine delani bili doma. Res je, dandanes se lahko hitro dobi tudi od drugod, kar se potrebuje, in tudi zunanji kaj radi postrežejo, vendar pa bi bilo prav, ko bi kdo domačih bil izurjen v cerkveni umetnosti, da bi se do njega zamogli obračati, kadar bi kaj novega potrebovali. Še nekaj bi omenili pri ti priliki. Od vseh strani iz Švice, iz Bavarskega, iz raznih Avstrijskih dežel dobivamo cenilnike, v kterih se nam ponujajo izdelki, in marsikdo si iz teh naroči, kar bi vendar lahko dobival doma. Bi mar ne bilo prav, ko bi tudi naši umetniki izdali take cenilnike, jih razposlali po domači deželi, pa tudi po drugod. Gotovo bi na ta način mnogo več naročil dobivali, pa tudi dežela naša bi zaslovela po drugih krajih.

(O škofu Strossmayerju) čuje se govorica, da bo imenovan za kardinala, kar bi izvestno vse slovanske kroge jako razveselilo.

(Podoknico) napravil je je „Slavec“ sinoči svojemu častnemu članu, izvrstnemu tenoristu g. Ivan Medenu za god.

(Za gasilce) vplačala so naslednja zavarovalna društva svoj prispevek: 1. „Phoenix“ na Dunaji 80 gld. 96 kr. 2. „Dunajsko zavarovalno društvo“ 53 gl. 62 kr. 3. „Azienda“ 92 gl. 70 kr. 4. „Dunav“ 10 gold. 14 kr. 5. „Rudarsko zavarovalno društvo“ 6 gold. 36 kr. 6. „North British and Mercantile“

173 gold. 48 kr. 7. „Riunione“ 203 gold. 77 kr. 8. „Assicurazioni“ 135 gold. 94 kr. 9. „Foncieri“ 79 gold. 91 kr. 10. „Franco-Hongroise“ 17 gold. 61 kr. 11. „Slavia“ 367 gld. 38 kr. 12. „Concordia“ 55 gold. 74 kr. 13. „Lipiška“ 6 gold. 78 krajcarjev. 14. „Wechselseitige v Gradcu“ 1614 gold. 79 kr. Vse skupaj toraj 2899 gold. 18 kr. Te prispevke zavarovalnine plačujejo na podlagi postave 20. dec. 1884.

(Letošnji božični prazniki) so bili izredno lepi, suhi in mrzli, kakor se to spodobi. Mati narava je kar tekmovala z ljudmi, kdo se bo lepše oblekel ali ona v prekrasno ivje, ali ljudje v najlepšo praznično obleko.

(Zgubila se je) v Ločniku na Goriškem preteklo sredo zvečer žena Doroteja Brešan. Ob 7. uri zvečer sta z možem povečerjala, na kar je šel mož spat, žena je pa rekla, da si gre še noge gret. Od tedaj je zginila. Pravijo, da je bila dobra žena in pametna, ter sta z možem v lepi razumnosti živela. Za to se vse čudi, kam bi bila žena prešla.

(Odlikovanje.) Občinski odbor Ribniški imenoval je v svoji seji dne 22. decembra t. l. naslednja gospoda za svoja častna občana: Preč. gosp. kanonika in dekana Martina Skubica in blag. g. Josipa Raktelj-a, nadučitelja in šolskega vodjo. Prvi pridobil si je za Ribniško dolino pri zidanki krasno izdelane farne cerkve sv. Štefana in kot dekan mnogo zaslug; drugi podučuje na štirirazredni deški in dvorazredni dekliški ljudski šoli že 39. šolsko leto. V tej dolgi dobi službovanja pokazal se je vsikdar kot uzornega, marljivega in vestnega učitelja; iz med več tisoč otrok, kteri so v tem času kot učenci Ribniško ljudsko šolo obiskovali in ktere je on podučeval, postalo je več sto gospodov, ki dandanes zavzemajo razna in nekteri jako odlična državna ali privatna službena mesta, pa tudi tisti, kteri so po dokončani ljudski šoli doma kot gospodarji in rešetarji ostali, hvaležni so mu za njegove zlate nauke! Gosp. Jos. Raktelj podučuje že tretji rod in iz med njegovih učencev postalo je edino le duhovnikov pet in štirideset.

(Tiskovni pogrešek) se je vrnil v dopis „iz Celja“ od 20. decembra. Napéno se je namreč tiskalo, da se je „otroški vrtec“ v Celji otvoril 20. novembra. To se je zgodilo še le 20. decembra in sicer s sv. mašo, ktero je služil Celjski g. vikar ob 1/2 9. uri v domači kapelici pri šolskih sestrah in ktere se je vdeleževalo nekoliko starišev z otročiči vred, ki obiskujejo zdaj ta vrtec. Odrasle učenke so pa pele med sv. mašo. Vsi pametni Celjani so srčno veseli, da je bilo mogoče sobano za „otroški vrtec“ dobiti pri oč. šolskih sestrah. Brez dvoma bi se primernejši prostor ne dobil nikjer v Celjskem mestu.

(V cerkvi umrl) je dne 23. decembra t. l. France Svetez iz Št. Jurja na južni železnici. Prišel je zjutraj v kapucinsko cerkev v Celji, da bi tamkaj opravil sv. spoved. Vstrie velikega oltarja je oddelek kapelice, kjer v kotu kleči blizu do poldesete ure predpoldne. Neki ženi se čudno zdi, da se mož ne zgane; stopi bliže, se ga dotakne in spozna, da je mrtev. Mrtvud ga je zadel.

(Umrli je) v Celji 23. decembra t. l. Aleksander Levičnik, edini nadopolni sin deželnega svetovalca g. Petra Levičnika. Pokojni je bil osmošolec ter je prejel sv. zakramente za umirajočce. Pogreb je bil na božični dan popoldne ob 3/4 4.

(Pletenje košaric) vpeljati misli na Ljubljanskem barji ondašnji učitelj g. Anton Funtek.

(Jugoslovanska akademija) v Zagrebu volila si je za predsednika zopet dosedanjega predsednika dr. Račkija. Izvolitev pa ni dobila najvišjega potrjenja. Vzrok temu, pravijo, da je iskati v pravdi zaradi razžalenja časti, ki jo je napel svoje dni poslanec Černkovič proti dr. Račkemu in je poslednji pravdo zgubil.

(Pravi božični mráz) dobili smo v Ljubljani pred prazniki. Zemlja je trdozmrzla, kakor se temu času spodobi, drevja in lesovja drži se pa belo zimsko cvetje ivje. Dobro je, da se je umaknilo mokrotno južno vreme bolj zdravemu suhemu mrazu.

(Zlat dež) usul se je te dni na enoletne prostovoljce pri vojaki v podobi zlatih portépejev, kterih je bilo treba nakupiti 861 komadov. Razdeljeni so na razne vrste orožja, ter jih pride na prostovoljce pri pešcih 529, pri loveih 62, pri konjiki 132, pri topništvu 77, pri ženijstvu 12, pri pionirjih 2, pri železničnem in brzojavnem polku 9, pri zdravstvenikih 10, pri vozarjih 27, in pri bosanško-hercegovskih četah 1.

(Otroški vrt) pri sv. Jakobu v Trstu odpre se dne 3. januarja 1887 ob 9. uri dopoldne.

(Vendar enkrat!) prepovedala je vlada uvaževanje laških šolskih knjig iz Italije v Trst in na Dalmatinsko, kjer jih je šolska mladina rabila in se je tako „irredentizem“ sami redil.

(Pogorela) je pretečeni petek kneza Auerspergova parna žaga „Bärenhelm“ pri Kočevji.

(Vabilo) k veselici dne 30. decembra 1886 ob 7. uri zvečer v čitalničnih prostorih na Vrhnikih. Vspored: 1. Blaznica v I. nadstropji. Veseloigra. — 2. Petje. — Vstopnina za udeleženca, za neude 30 kr. Odbor.

Razne reči.

— Premeten šolarček prinesel je ob božiči slabo četrletno spričevalo. Ker je navada, da ga mora oče ali oskrbnik podpisati, deček očeta vpraša, če li zna svoje ime z zavezanimi očmi podpisati. „Čemu pa“, vprašajo oče. „O nič“, pravi nadopolni sinček, „le mislim sem, da bi nekaj podpisali, ne da bi videli, kaj da je“.

— „Potolažite se prijatelj“, rekel je zdravnik bolniku, vsak mora enkrat umreti. „Žalibog, to je ravno, kar me skrbi. Ko bi lahko večkrat umrl, bi mi sedaj še mari ne bilo“.

— K milosrdni gospej pride služabnik iz sirotišča po letni donesek. „Milostljiva, prosim letni donesek za zapuščene otroke!“ „Moj Bog, ali so Vam vendar to nesrečni otroci! Dvanajst let že plačujem, pa so še vedno zapuščeni.“

— Dva kmeta sedita pri časnikih. „Jože ali veš, kaj se pravi „konsekventno“?“ „Kaj bi ne vedel, odreže se Jože hitro, „to se pravi: ne enkrat tako, drugič tako, temveč vedno tako.“

— Mesto Dolina v Galiciji je pogorelo. Ogenj je nastal ponoči ob eni uri na velikem trgu v neki gostilni. Ker je bil velik veter, na kako rešitev niti misliti ni bilo. Zgorelo je 300 hiš, med tistimi poslopje okrajnega odbora, mala rusjaška cerkva, tri židovske sinagoge itd. Več sto ljudi je brez strehe. Državna železnica podarila je več sto voznih listkov za prosto vožnjo po železnici, da so se nesrečneži odpeljali v druge mesta. Med vsemi hišami, kar jih je pogorelo, so bile samo tri zidane.

— Na duhovna pri altarji streljal je v Wetzwaldu 21letni mladenec Bernard Scholz v nedeljo zjutraj pri službi božji. Vstrelil je nanj dvakrat z revolverjem, pa ga na veliko srečo ni zadel. Razburjenost je bila grozna. Pravijo, da se je nesrečniku zmešalo.

— V Bosni so 14. t. m. tri roparske morilce obesili. Imenovali so se Juvan Malekič, Salih Čitaković in Jusuf Rupić. Meseca aprila letos napadli so pravoslavnega duhovna Gavriča v Vakufu pri Brčku z njegovo ženo vred, ter so ju umorili in oropali. Obesil jih je krvnik Seyfried v njihovem rojstnem kraju v Celicah, ob veliki cesti, ki v Brčko pelje. Vsi trije so bili mirni in niso prav nobene kasanja kazali. Štiri druge roparje, tovariše omenjenih, je pa presvitli cesar pomilostil na dvajsetletno ječo.

Narodno gospodarstvo.

Trsna uš v Avstriji.

Gospodarski „Glasnik“ prinaša v svojem listu članek o razširjanju trsne uši po vinogradih na Avstrijskem, ki bi znal marsikoga zanimati, zato ga priobčimo tudi v „Slovenca“ za naše bralce. Glasi se:

Na povelje ministerstva za poljedelstvo objavljeno je poročilo o razširjanju trsne uši l. 1885 na Štajarskem. Iz njega poizvemo, da so pregledali vinograde ter našli okužene naslednje katastralne srenje: Sremič, Videm, Staravas, Anovec, Starošek, Dolnjavas, Kostanjek in Pletenje v Brežiškem okraju, dalje Armeško, Dovsko in Senovo v Sevniskem okraju. Trsna uš je v obeh krajih okužila 26 vinogradnih parcel, ki merijo skupaj 13 ha 66-79 a.

Dodati moramo, česar poročilo še ni moglo navajati, da so letos meseca julija velik kos Završkih vinogradov ob hrvaški meji zasledili po trsni uši okužen.

Trsno uš zatreti poskušalo se je samo v Dovskem, ker okuženi del vinograda meri samo 316 m², ter so tje trsno uš prinesli, kajti sama se ni mogla pritepsti, ker je mnogo gozdov med Dovskim in najbližnjimi okuženimi vinogradi. Tudi so vinogradi okoli napadenega kosa popolnem brez trsne uši, vendar bi bili sedaj v nevarnosti, če bi se nič ne storilo; merijo skupaj 56 ha v občinah: Dovsko, Armeško in Senovo.

Iztrebili so toraj omenjenih 316 m² in 434 m² na okrog ter vse zalili z žveplovim vogljikom tako, da ga je prišlo na sleherni trs 200 gr. Koliko je to hasnilo, pokaže letošnje ogledovanje.

Lokalna komisija za trsno uš v Brežiškem

okraji poročila, da se ta mrčes v zapadnih vinogradih tega okraja naglo širi.

V okraju Brežiškem in občini Artiče, okužene so katastralne srenje: Arnovoselo, Dečnoselo in Dolnjavas; v občini Bojsno, katastralne srenje: Bojsno in Brezje; v občini Globoko, katastralne srenje: Malivrh, Pirženberg, Blatno; v občini Kapela, katastralne srenje: Kapela, Podvine in Vrbje; v občini Pišce, katastralne srenje: Dedmanec, Paulovec, Pišce, Podgorje; v občini Pletenje, katastralne srenje: Kostanjek in Pletenje; v občini Sromlje, katastralne srenje: Gornjapohanca, Oklukova gora, Sromlje, Volčje in Curovec; v občini Videm, katastralne srenje: Staravas, Starošek, Anovec; v občini Bizeljsko, katastralne srenje: Staravas, Brezje, Bukovec, Drenovec, Orešje, Sušice in Vitmanec. Vse gorice v teh občinah merijo 1315-5 ha. Od teh je 737 parcel, merečih 882 ha, po trsni uši okuženih in je to sedaj dokazano. V okraju Sevniskem je v občini Senovo spadajoča katastralna srenja Dovsko, imajoča vinograd 25-4 ha velik, okužena na kosu 43 a merečem ter se je to pričalo l. 1884.

V okraju Kozjanskem imajo trsno uš v katastralnih srenjah: Dekmanje, Hrastje, Kraljevec, Plešec, Zagal in Trebič. Vinogradi merijo skupaj 188-7 ha. Od teh je v 48 parcelah okuženih 12-339 ha. V vseh treh navedenih okrajih merijo vinogradi skupaj 1529-6 ha in je ondi v 786 parcelah 394-317 ha od trsne uši napadenih.

Na Kranjskem so vinograde uradno pregledovali in zasledili trsno uš močno razširjeno, zlasti v goricaх katastralnih srenj: Čatež, Cerina, Velika Dolina, Korito, Breganja. Lani so zasledili trsno uš tudi v sosednjih občinah. Zatoraj smemo trditi, da so vsi vinogradi od Kostanjevice proti jugovzhodu in proti Hrvaški meji, ki merijo 515 ha, od trsne uši okuženi.* Vinograde na zapadu od Kostanjevice so nameravali tudi pogledati, pa morali to opustiti, ker so komisariji bili pozvani v Krški okraj, od koder je glas prišel o sumljivih znamenjih. In resnično glas ni bil prazen. V katastralnih srenjah: Cirklje, Ravno in Senuše našli so trsno uš.

Pritepla se je najbrž že pred 5—6 leti. Na to kaže močno okuženi vinograd na Volaniku v Ravnem in opomnja nekega tamošnjega posestnika, trdečega, kako je on že pred tremi leti opazoval, da mu vinograd peša in hira. Od ondot prešla je trsna uš na vinograde v Senušah, v Cirklje pa so njo dobili najbrž od okuženih vinogradov občine Pušenske, ki je onstran Krke. Kako je v Ravno prišla, to se ni dalo uganiti.

Istrija ima že dalje časa trsno uš, pa vinogradov, kateri so leta 1884 dokazano bili okuženi, znatno ni prekorajčila. Vendar kjer so jo takrat zasledili, ondi se množijo zmiraj huje. V občini Izola imajo sedaj trikrat več trsni uši, nego leta 1884. Na lepih prisojnih gričih tamošnjih napreduje ugonobljenje trsov veliko hitreje, nego v bolj nizki in ravni okolici Piranski. Tukaj imajo proti lani le petinko več trsni uši. Vinogradi v obeh občinah merijo 1130-2 ha in je četrti del, namreč 82-2 ha, okužen po trsni uši. (Konec prih.)

Telegrami.

Bern, 26. dec. Veliki zbor okraja Freiburg dovolil je 2½ milijona frankov za napravo katoliške univerze v Freiburgu.

Lisabon, 25. dec. Angleška oklopnica „Sultan“ trčila je nočjo s francoskim parnikom „Ville Viktorija“ in se je vsled tega poslednja takoj potopila. Ljudi je bilo na krovu 60 in so večinoma vsi potonili.

Javna zahvala.

Podpisani se v imenu pogorelcev v Kuteževem najprisrčnejše in najtopleje zahvaljuje za ljudomile darove, katere je za gorj omenjene reveže od naslednjih blagih in visokodušnih dobrotnikov prejel, in sicer: Od neimenovanega blagega dobrotnika 10 gl., od preč. gosp. dr. J. Sterbenca, dekana v Leskovcu, 10 gl., od slavnega vredništva „Slovenca“ 7 gl. v denarjih, in zaboj obleke, vredne okoli 30 gl. Vsim preblagim dobrotnikom in dobrotnicam tisočero Bogu plati!

Josip Potepan, župan.

Zahvala.

Prijetna dolžnost nama je, da se prav srčno zahvaliva blagi gospej Josipini Kočevar-jevi v Krškem. Bila je dobrotljiva gospa toliko prijazna, da je poslala 50 gl. za notranjo opravo in olepšanje naše farne cerkve. Blaga gospa posnemala je svojega pokojnega soproga, kateri je pred nekaj leti tudi daroval 100 gl. naši revni cerkvi, kar naji toliko bolj nagiba to zahvalo javno izrekat. Bog naj jima stotero povrne, kar sta naši cerkvi dobrega storila!

V Osilnici, 24. decembra 1886.

Josip Ožura,
župan.

Franc Hoenigman,
administrator.

*) Kolikor nam je znano, tu še niso gorice okužene, pač pa jih je veliko v nevarnosti okuženja. Vredn.

Umrli so:

22. dec. Barbara Dostal, tapetarjeva hči, 2 leti, sv. Petra cesta št. 29, škarlatina.

23. dec. Janez Verčič, delavec, 52 let, sv. Petra cesta št. 23, jetika. Marija Sluga, delavčeva hči, 10 let, Karlovske ulice št. 22, Meningitis.

V bolnišnici:

23. dec. Jože Oman, delavec, 20 let, mrzlica. — Jakop Huber, gostač, 17 let, jetika. — Karol Bek, sobni slikar, 39 let, Oedema pulm.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
24.	7. u. zjut.	734-78	— 9-8	brezv.	megla	0 00
	2. u. pop.	734-05	— 4-4	sl. zap.	jasno	
	9. u. zveč.	733-17	— 7-0	brezv.	jasno	
25.	7. u. zjut.	728-31	— 4-6	sl. zap.	oblačno	0 00
	2. u. pop.	729-52	+ 0-0	brezv.	jasno	
	9. u. zveč.	733-01	— 3-2	"	oblačno	

V petek megla, kasneje jasno. Srednja temperatura —7-1° C., za 5-5° pod normalom. — V soboto zjutraj megla, pozneje jasno. Srednja temperatura —2-6° C., za 0-2° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

27. decembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 70 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 25 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	111 „ 95 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 40 „
Akije avstr.-ogerske banke	877 „ — „
Kreditne akije	294 „ 60 „
London	126 „ 25 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 97 „
Ces. cekini	5 „ 97 „
Nemške marke	61 „ 92 1/2 „

Zahvala.

Vsem prijateljem, znancem, častitemu občinstvu itd. ki so se v tako obilnem številu vdeležili pogreba moje ranjce soproge; Logaškim pevcem za ginjaivo petje, vsem ki so krasne valnce darovali in slednjič vsem ki so mi pismeno iz daljnih krajev sočutje skazali, izrekam prisrčno zahvalo

v imenu žalujoče rodbine
Dr. Stanko Sterger.

Zdravstvena vina.

1. Burgundsko vino, staro, priporoča se kot namizno vino, kakor tudi za slabokrvne in okrevajoče bolnike; zaradi svoje zdravilne lastnosti, ker ima v sebi obilo tanina, varuje osebo proti grizi (diariji) ter je v istini najboljšje poživljuje, krepeče zdravstveno sredstvo. Steklenica po 60 kr.

2. Malaga-vino, staro, belo, pod imenom „Lacrima Christi“ znano, priporoča se bolj nego črno malaga-vino, v steklenicah po ½ litra 1 gl. 20 kr. in po ¼ litra 6 kr. a. v. izvrstno in poznato za oslabele bolnike ter okrevajoče. (11)

3. Marsala-florio, najboljšje Sicilijansko namizno vino; za oslabele bolnike in okrevajoče izborno okrepjujoče sredstvo, za zdrave pa je boljše in prikladnejše nego vsaka druga namizna vina. Steklenica 1 gl. a. v.

Vsa ta vina, v hladni, zračni in suhi kleti hranjena, dobivajo se vedno enako dobra

v lekarni
Piccoli-jevi
„pri Angelu“
v Ljubljani
na Dunajski cesti.

— Prazne steklenice jemljemo po 5 kr. nazaj. —

Po znižanej ceni.

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

IVAN BELEC,

(13)

župnik.

Cena knjigi je znižana od 25 kr. na 20 kr., po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame deset skupaj, dobí najjeto brezplačno. — Knjiga obsega 9 pol v osmerki.

„Katoliška tiskarna“

v Ljubljani

Valcazorjev trg št. 5.